

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Lagere School H. Pius X-instituut te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6627
	Instelling	Vrije Lagere School
directeur		Marleen HILLEN
adres		Vilde-Olympiadelaan 25 2020 ANTWERPEN 2
telefoon		03-820.66.05
fax		03-820.66.06
e-mail		directielager@piustien.net
website/URL		www.piustien.net
	Bestuur van de instelling	56143 - VZW KOR Antwerpen-Kiel te ANTWERPEN 3
adres		Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
	Scholengemeenschap	121848 - Pagadder te BERCHEM
adres		Jan Moorkensstraat 95 - 2600 BERCHEM
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	15/11/2010, 16/11/2010, 18/11/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18/11/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	17/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frans De Bie
	Teamleden	Cris Hens
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Lager onderwijs: Nederlands	7
4.2 Lager onderwijs: muzische vorming	8
4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	9
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	11
5.4 Welzijn	11
5.5 Curriculum	11
5.6 Begeleiding	11
5.7 Evaluatie	12
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	15
8. ADVIES	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Lagere School van het Pius X-instituut ligt in het Kiel, een multiculturele Antwerpse stadswijk. De schoolbevolking bestaat vooral uit leerlingen waarvan Nederlands niet de thuistaal is, in hoofdzaak met Noord-Afrikaanse of Turkse achtergrond. De omslag naar een school met verschillende culturen vond op relatief korte tijd plaats. Tevens verdubbelde de school haar leerlingenaantal op enkele jaren tijd, waardoor ze met plaatsgebrek kampt. Het aantal leerlingen dat problemen heeft met taal, leren of gedrag is relatief hoog. Hierdoor hebben veel leerlingen een schoolse achterstand opgebouwd. Het grote aantal in- en uitstromers zorgt voor een voortdurend wisselende schoolbevolking. Het schoolteam is sterk verjongd. De directeur is sinds vorig jaar in dienst getreden.

De school voldoet voor wat de eindtermen van Nederlands betreft, rekening houdend met de leerlingenkenmerken, aan haar maatschappelijke opdracht. In het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid voerde de school een nieuw onderwijsleerpakket voor Nederlands in dat volgens het team evenwichtige aandacht heeft voor de verschillende domeinen van Nederlands en de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid stimuleert. Het wordt strikt toegepast, waardoor het taalonderwijs tussen de leerjaren goed samenhangt. De leraren evalueren de leerresultaten met toetsen uit het onderwijsleerpakket en genormeerde testen. Ze informeren de ouders over de vorderingen van de leerlingen met een goed uitgebouwd rapport en tijdens oudergesprekken.

De school voldoet voor wat de eindtermen van muzische vorming betreft, rekening houdend met de leerlingenkenmerken, aan haar maatschappelijke opdracht. Ze koos voor een vernieuwende aanpak gebaseerd op de doelen en de visie van het leerplan. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. De aanstelling van een leraar die de andere leraren coacht, de muzocoach, heeft een positief effect op het team en de leerlingen. De leraren bouwen gaandeweg hun expertise op en de betrokkenheid van de leerlingen is hoog. De leraren leggen sterke verbanden met andere leergebieden. Het plaatsgebrek is een spelbreker, maar daar gaan de leraren creatief mee om.

De school voldoet voor wat de sociale vaardigheden betreft nog niet aan de verwachtingen. Ze heeft geen samenhangende visie opgebouwd over de aanpak. Het aanbod van de school dekt niet alle minimumdoelen. Een schooleigen planning ontbreekt. Toch nam de school een aantal waardevolle initiatieven, zoals het project rond respectvolle omgangsvormen, het begeleid spelen en de schoolcompetities waarbij de leerlingen sociale vaardigheden oefenen. Ook geven de onderwijsleerpakketten zinvolle aanzetten en is er bij muzische vorming doelgerichte aandacht voor sociale vaardigheden.

De schoolleiding en de leraren scholen zich bij in functie van de schoolprioriteiten en het gelijke onderwijskansenbeleid. De aanstelling van een muzocoach is een goed voorbeeld van hoe interne expertise aangewend kan worden om de deskundigheid van de collega's te versterken. De planning van de nascholingen richt zich in hoofdzaak op de korte termijn. Een gelijkgerichte visie en aanpak met betrekking tot de doelgroep zijn blijvende aandachtspunten. Vorming en begeleiding van het jonge korps en collegiaal overleg zijn daartoe noodzakelijk.

De samenwerking met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding verloopt naar eigen zeggen niet optimaal. Recent zijn nieuwe werkafspraken gemaakt. De pedagogische begeleidingsdienst begeleidt de werking van het kernteam. Er zijn samenwerkingsverbanden met mensen en diensten van buiten de school die de ontwikkeling van de leerlingen ondersteunen en met stedelijke diensten zoals 'Buurt aan de beurt' en de tolkdienst. De school werkt mee aan de uitbouw van buurtprojecten die de integratie

van de leerlingen verhogen. Ze maakt zich zorgen over de betrokkenheid van de ouders bij het schoolgebeuren, hoewel ze zich inspant om die te verhogen.

De school begeleidt de leerlingen bij hun schoolloopbaan. Bij de leerlingen van het eerste leerjaar wordt een grondige beginsituatieanalyse gemaakt. Dit gebeurt minder uitgesproken bij de leerlingen die in een hogere klas instromen. De school gebruikt groeperingsvormen die onderwijs op maat mogelijk maken. Voldoende aandacht gaat naar de overgangen tussen de klassen. De zesdeklassers worden voorbereid op de overstap naar het secundair onderwijs. Het zorgteam geeft de leerlingen waar nodig ondersteuning, zowel in als buiten de klas. Een elektronisch zorgsysteem vergemakkelijkt de registratie en uitwisseling van informatie.

Pius X heeft een gedreven schoolleiding en een flexibel en gemotiveerd team. De school evolueert naar een meer open schoolcultuur. Ze zoekt naar een evenwicht tussen sturend en gedeeld leiderschap. Dit vraagt van alle betrokkenen een aanpassing van de eigen rol binnen de schoolorganisatie. Hierbij zijn communicatie, helderheid in de afspraken en functionele overlegstructuren sleutelbegrippen.

De school zette de voorbije jaren een aantal vernieuwingen op de sporen, wat voor een hoge werkdruk zorgde. Ze is in staat om autonoom een groeipad uit te stippelen, rekening houdend met de draagkracht van het team. Ze heeft hierbij groeikansen om op schoolniveau na te denken over de opbrengsten van haar onderwijs, om wat goed is te verankeren en om wat nog beter kan bij te sturen. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de school de nodige maatregelen zal nemen om haar aanpak van de sociale vaardigheden op punt te stellen. Daarom krijgt de school ondanks de 'voldoet niet' voor sociale vaardigheden een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs
Nederlands
muzische vorming
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Afstemming tussen s/c/a en CLB en/of andere partners
Loopbaanbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente of frequente directiewissel(s)
- groot aantal leerlingen met leerachterstand
- grote groep Nederlandsonkundigen
- onstabiele leerlingenpopulatie: neveninstromers en uitstromers
- lokalennood
- stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- Om de basiscompetenties voor het leergebied Nederlands te realiseren en te evalueren baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket. Ze gaan ervan uit dat de methodegebonden en zelf ontworpen toetsen volstaan om het bereiken van de leerplandoelen aan te tonen. De meeste leerlingen bereiken de eindtermen voor Nederlands, wat er mede op wijst dat de school, rekening houdend met de leerlingenkenmerken, voor Nederlands aan haar maatschappelijke opdracht voldoet. Het vormt nog een uitdaging om aan de hand van de leerlingresultaten de onderwijskwaliteit op schoolniveau te bewaken.
- Het onderwijsleerpakket is twee jaar geleden ingevoerd. Het is gekozen vanwege de aandacht voor taalvaardigheid en het evenwicht tussen de domeinen van Nederlands. Het wordt vrij strikt gevolgd. Hierdoor is er op schoolniveau een goede inhoudelijke continuïteit. Het team heeft het onderwijsleerpakket grondig vergeleken met het leerplan. De leraren vertrouwen erop dat het ook de nieuwe eindtermen voor Nederlands dekt. Bij de planning van hun aanbod gebruiken de leraren een elektronisch agendasysteem. Ze koppelen zowel eindtermen als leerplandoelen aan hun onderwijsaanbod. In aanzet wordt het doelenaanbod met het elektronisch systeem bewaakt. In de meeste klassen bouwen de leraren aan een sterke integratie van Nederlands met de andere leergebieden. De vernieuwde aanpak van muzische vorming heeft een gunstig effect op de mondelinge taalvaardigheid. Heel wat werkvormen, waaronder de microteaching tijdens het begeleid spelen, stimuleren de interactie tussen de leerlingen.
- Taalvaardigheid is een constante binnen de GOK-werking. Er zijn afspraken gemaakt over eenduidige begripvorming. De groeikaart met de verworven wiskundige woordenschat gaat mee naar de volgende klas. In de agenda's, rapporten, klassen en gangen gebruiken de leraren eenduidige pictogrammen. De toelichting bij het rapport is taalkundig aangepast aan de doelgroep. Een aantal GOK-acties is ondertussen verankerd of overbodig geworden door de invoering van het onderwijsleerpakket. Werken aan een gelijkgerichte visie op taal en taalvaardigheid gericht op de specifieke onderwijsbehoeften van de doelgroep blijft een permanente opdracht.
- De leraren hanteren voor het leesondericht gevarieerde werkvormen zoals tutor-partner- en niveaulezen. Ze doen aan leespromotie tijdens de jeugdboekenweek en de voorleesweek. Enkele klassen maken regelmatig gebruik van de plaatselijke bibliotheek, terwijl andere zich beperken tot een verkennend bezoek. Het aanbod in de meeste klasbibliotheken is eerder beperkt en verouderd.
- Via differentiërende organisatievormen slagen de leraren erin om in te spelen op de specifieke noden van de leerlingen. Voorbeelden hiervan zijn de opstapklas, de

intensieve leesbegeleiding, de clustergroepen en de omwegklas. De leraren maken goed gebruik van de differentiatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket. Het gebruik van gevarieerde werkvormen is leraarafhankelijk en eerder vrijblijvend. Coöperatieve werkvormen zijn in enkele klassen goed ingeburgerd. Vele leraren schakelen hoekenwerk in, enkelen gebruiken contractwerk. Het plaatsgebrek werkt belemmerend. De visuele ondersteuning van het onderwijsleerpakket wordt correct gebruikt.

- De school ontwikkelde enkele zorginitiatieven rond Nederlands. Ze introduceerde zorgfiches en begeleidingsplannen voor o.a. verschillende taalstoornissen. Het onderwijs aan de anderstalige nieuwkomers is degelijk. Toch is een nog sterkere inpassing ervan in het zorgbeleid mogelijk en kunnen de individuele handelingsplannen aan diepgang winnen. Binnen de school wordt ruime aandacht besteed aan de ontwikkeling van de schrijfmotoriek en wordt indien nodig motorische remediëring voorzien.
- Tijdens de observatiedagen en de eerste schoolweken trachten de leraren van het eerste leerjaar via observatie en testing op basis van de ontwikkelingsdoelen een goed beeld te krijgen van de beginsituatie van hun leerlingen. De school brengt de leervorderingen van de leerlingen in kaart met methodegebonden toetsen en genormeerde testen voor technisch lezen en spreken. Foutenanalyses worden gemaakt, maar kunnen nog meer aangewend worden om gerichte remediëringsoctiviteiten op te zetten. De leraren maken regelmatig gebruik van procesevaluatie. Ze rapporteren over de leervorderingen in een vernieuwd rapport, dat de leerlingen ook de kans biedt om zichzelf te evalueren.

4.2 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

- De recente strategische keuzes in functie van het doelpubliek, de doelgerichte en stapsgewijze implementatie van het leerplan met ondersteuning van een expert en de eerste effecten van de vernieuwingen wijzen erop dat de school de basiscompetenties voor muzische vorming realiseert en zodoende aan haar maatschappelijke opdracht voldoet.
- Vanuit zelfreflectie heeft de school zich geheroriënteerd op muzische vorming. Ze nam hiervoor enkele passende maatregelen, waaronder de aanstelling van een muzocoach. De effecten zijn al na enkele maanden zichtbaar. De leraren krijgen de smaak te pakken en bouwen al doende expertise op. Bij de leerlingen stijgt het welbevinden en is de preventieve en remediërende invloed op de onderlinge omgangsvormen aanzienlijk. Ze leren ondernemen, problemen oplossen, samenwerken en communiceren en ontwikkelen een positief zelfbeeld.
- Muzische vorming krijgt in de praktijk gestalte met activiteiten die afwisselend door de muzocoach en de klasleraar gegeven worden. De muzocoach gebruikt de eindtermen en de leerplandoelen als referentiekader en respecteert de uitgangspunten. Het elektronisch agendasysteem wordt ingeschakeld om doelgericht te plannen en om het doelenaanbod in aanzet te bewaken. De aandacht voor de verschillende domeinen is evenwichtig. De leraren gaan met overtuiging mee in dit verhaal. Ze volgden of volgen intensieve nascholing in functie van het leergebied. Gaandeweg versterken zij hun doelgerichtheid en het evenwicht tussen de domeinen. Ze ontwikkelen een gelijkgerichte visie, conform de uitgangspunten van het leerplan. De horizontale samenhang tussen muzische vorming en Nederlands, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding en sociale vaardigheden groeit gestaag. Verschillende muzisch onderlegde teamleden hebben hun schouders onder het project gezet.
- De school richt muzische klaswanden en gangen in en gebruikt de hal als tentoonstellingsruimte. Het muzische komt ook tot uiting in de verwerking van inhouden uit wereldoriëntatie. Af en toe organiseert de school een muzisch schoolproject. Het

team introduceerde een pakket rond sociale vaardigheden met een toneelvoorstelling. De leerlingen krijgen kansen om in en buiten de school met kunst in contact te komen.

- De leraren evalueren muzische vorming aan de hand van een beperkt aantal criteria. Ze hebben aandacht voor procesevaluatie en bieden de leerlingen de kans om zichzelf te evalueren. Het rapport over muzische vorming is weinig informatief.
- Plaatsgebrek en beperkte materiële voorzieningen werken belemmerend. Heel wat klassen, die op zich al krap bemeten zijn, barsten uit hun voegen, waardoor er weinig ruimte overblijft voor muzische activiteiten en de leraren noodgedwongen hun toevlucht nemen tot gangen en trappalen. Een deel van de oplossing zou kunnen liggen in het zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking met de secundaire school op dezelfde campus, die over enkele functionele ruimten beschikt.

4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet niet

Vaststelling

- Voor de leergebiedoverstijgende eindtermen rond sociale vaardigheden kan de school nog niet aantonen dat ze aan haar maatschappelijke opdracht voldoet, wat niet wegneemt dat ze al een aantal waardevolle initiatieven nam. De school ontwikkelde nog geen samenhangende en gelijkgerichte visie op sociale vaardigheden en gaat niet uit van een schooleigen planning. Het aanbod dekt niet alle eindtermen. De aandacht voor relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking is niet uitgebalanceerd en vertoont hiaten.
- De school introduceerde vorig schooljaar een project waarmee ze het gedrag op de speelplaats wil bijsturen. Weerstand van de leerlingen uit de hoogste klassen en een tegenvallende ouderbetrokkenheid bemoeilijken de implementatie ervan.
- Binnen de klassen heerst een positief klasklimaat. De werksfeer is gedisciplineerd en rustig. De school houdt terecht vast aan discipline en respectvolle omgangsvormen, maar de handhaving ervan verloopt op schoolniveau nog weinig gelijkgericht.
- In de klas grijpen de leraren tijdens hun lessen de handvatten aan die in de onderwijsleerpakketten worden aangereikt. De implementatie van muzische vorming heeft een gunstige invloed op de sociale vaardigheden. De school creëert heel wat oefenkansen voor sociale vaardigheden. Illustratief zijn de lessen begeleid spelen. Via de leerlingenraad maken de leerlingen kennis met democratische besluitvorming.
- De leraren rapporteren over de sociale vaardigheden in een apart luik van het rapport. Hiertoe observeren zij hun leerlingen aan de hand van vooropgestelde criteria.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het nascholingsplan van de school beperkt zich tot een overzicht van de geplande nascholingsinitiatieven. De school ontwikkelde nog geen gedragen visie op professionalisering. Er zijn geen lijnen uitgezet voor de deskundigheidsbevordering op middellange termijn.
- De leraren zijn nascholingsbereid en de schoolleiding geeft hierin het goede voorbeeld. Na een nascholing koppelen de leraren terug tijdens een personeelsvergadering. De school gaat in functie van bepaalde onderwijsvernieuwingen over het muurtje kijken bij andere scholen.
- De individuele nascholingen staan in functie van de GOK-pijlers en de schoolprioriteiten. De leraren kiezen vrij uit een geselecteerd nascholingsaanbod. Ook kan de te volgen nascholing vastgelegd worden naar aanleiding van een functioneringsgesprek. Dit schooljaar gaat veel aandacht naar muzische vorming, schoolbeleid en zorgverlening. De leraren scholen zich bij in functie van de kinderen met specifieke zorgbehoeften. Voorbeelden zijn de vormingen rond slechtziendheid en autismespectrumstoornis. Het team focust zich op het nieuwe leerplan voor Frans, maar heeft nog geen kennis genomen van de gewijzigde leerplannen voor Nederlands en wereldoriëntatie. De school heeft groeikansen om zich met nascholing specifiek op de doelgroep te oriënteren, in bijzonderheid rond taalvaardigheid en multiculturaliteit.
- De school benut de aanwezige interne expertise. De gekozen strategie voor interne deskundigheidsbevordering rond muzische vorming is een voorbeeld van goede praktijk. De klasleraren leren van elkaar tijdens klasdoorbrekende activiteiten en paralleloverleg. Ze maken gepast gebruik van de expertise van de gonmedewerker.
- De teamnascholingen richtten zich dit schooljaar op de samenwerking binnen de scholengemeenschap en op de ontwikkeling van een schooleigen visie. De scholengemeenschap was eerst een administratief gegeven, en nu vinden de betrokken scholen elkaar hoe langer hoe meer voor overleg, onderlinge afstemming en uitwisseling van expertise.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- De samenwerking tussen de school en het Centrum voor Leerlingenbegeleiding verloopt volgens de leraren weinig efficiënt. Interventies laten lang op zich wachten, waardoor er niet snel genoeg kan ingegrepen worden in dringende zorgdossiers. Er is een probleem met de aanspreekbaarheid van de CLB-schoolverantwoordelijke. De leraren zijn naar eigen zeggen niet op de hoogte van de afspraken rond de schoolpermanentie. Het team uit zijn tevredenheid over de rol van de interculturele CLB-medewerker. Deze gaat proactief op huisbezoek en legt bruggen tussen het thuismilieu en de school. De school zoekt naar wegen om de samenwerking met het CLB te verbeteren. Een evaluatie staat op de agenda. Er zijn al afspraken gemaakt over de draaischijffunctie, het overleg, de interventies en de schoolpermanentie. In de toekomst hoopt de school door het CLB ondersteund te worden bij de oprichting van een kleuterafdeling en de screening van de instromers.
- De pedagogische begeleidingsdienst werkt samen met de school in het kader van de ondersteuning van het kernteam en de opstart van een kleuterafdeling. Enkele leerlingen krijgen ondersteuning van een gonleraar. De samenwerking tussen de klasleraar en de gonleraar verloopt naar wens.
- De school werkt samen met een aantal externe instanties. Illustratief zijn de inzet van een logopedist van Babel, de begeleiding van kinderen met leerstoornissen door het Antwerps Revalidatiecentrum, de ondersteuning van de leraren voor de anderstalige nieuwkomers door Atlas en de inschakeling van de stedelijke tolkdienst. In het kader van muzische vorming maakt de school regelmatig gebruik van het cultuuraanbod in de omgeving.
- De school richt zich actief op initiatieven die de buurtwerking versterken. De sportleraren nemen deel aan een buurtproject dat de promotie van buitenschoolse sport beoogt. Ze verwachten dat de aansluiting bij een sportclub een vlotte integratie bevordert. De school organiseert in het kader van het zelf ontwikkelde Piustienier-project culturele buurtactiviteiten die gericht zijn op jongeren. Tijdens de actie 'Buurt aan de beurt' ontstaat er een wisselwerking tussen de school en een stedelijk actieteam dat zich bezighoudt met het opfrissen van stadswijken. De zoektocht naar een sterke afstemming tussen school en buurt vormt in deze stedelijke en multiculturele context een blijvende uitdaging voor de school. Contacten met brugfiguren van de allochtone gemeenschappen waartoe de meeste leerlingen behoren kunnen hiertoe kansen bieden.
- Een belangrijk aandachtspunt is en blijft het streven naar ouderbetrokkenheid, hoewel door een tegenvallende respons de verwachtingen wat getemperd lijken. Hoopgevend is de toetreding van enkele allochtone ouders tot het oudercomité. De school nodigt de ouders vaak uit voor persoonlijke contacten. Ouders komen het schoolrapport ophalen en daarvan maken de leraren gebruik om hen te informeren over de vorderingen van

hun kind. In het rapport benadrukt de school het engagement van de ouders rond laatkomers, ongewettigde afwezigheden, gemiste gespreksafspraken en huiswerk.

- Vooral op het infrastructurele vlak zijn er mogelijkheden om efficiënter samen te werken met de secundaire school op dezelfde campus. De scholengemeenschap wint aan kracht door de netwerkontwikkeling en expertise-uitwisseling.

Leerbegeleiding

5.6.2 *Loopbaanbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school organiseert oriëntatiedagen voor de leerlingen van het eerste leerjaar, waarbij ze zich met een klasdoorbrekend doorschuifstelsel en met testing en observatie een beeld vormt van hun mogelijkheden. De analyse van de beginsituatie is minder sterk voor leerlingen die in andere klassen instromen. Voor doorstromers wordt tijdens overgangsgesprekken relevante informatie over de leerlingen uitgewisseld.
- De school heeft enkele waardevolle differentiërende organisatievormen in het leven geroepen, zoals de opstapklas en de clustergroepen in het eerste leerjaar, de intensieve leesbegeleiding en de omwegklas voor de leerlingen die doorstromen naar de B-stroom.
- De school investeerde in een elektronisch zorgstelsel, dat ze op vraag van de leraren aanvulde met papieren kinddossiers. De harmonisering van beide systemen vraagt nog wat tijd.
- De leraren van het zesde leerjaar bereiden hun leerlingen voor op de overgang naar het secundair onderwijs. Om die te optimaliseren volgden zij een nascholing rond het project 'Kies Raak!'. Het CLB ondersteunt de overgang met een lessenset. Onder begeleiding van de klasleraar bezoeken de leerlingen enkele secundaire scholen. De school voerde onlangs een Baso-fiche in.
- Zittenblijven of een mogelijke doorstroming naar het buitengewoon onderwijs wordt multidisciplinair besproken. De school betreft ouders en CLB bij de besluitvorming.
- De leraren vertonen een grote betrokkenheid bij hun leerlingen. Toch weten ze relatief weinig over hun thuissituatie. Ook hebben ze weinig zicht op de outputgegevens op schoolniveau en op de resultaten van de oud-leerlingen.

5.7 **Evaluatie**

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Er waait een nieuwe wind door de school. De schoolleiding bestaat uit de directeur en de beleidsondersteuner, die bijgestaan worden door de zorgcoördinator en het kernteam. Hierin zetelen teamafgevaardigden die op democratische wijze zijn aangeduid. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt de werking van het kernteam. De school zoekt een evenwicht tussen sturend en participatief leiderschap. Dit vergt van alle betrokkenen een heroriëntering op de onderlinge samenwerking. Rollen en verwachtingspatronen dienen op elkaar afgestemd te worden.
- De school heeft een eerste aanzet gegeven om de resultaten van de leerlingen op schoolniveau te verzamelen. Ze heeft nog groeikansen om met een functioneel beheer van deze outputgegevens de onderwijskwaliteit te bewaken. De geplande deelname aan centrale genormeerde toetsen zal een objectieve effectenmeting vergemakkelijken.
- Het schoolteam vergadert maandelijks. Binnen een aantal werkgroepen worden diverse zaken voorbereid en uitgewerkt. De pedagogisch-didactische werkgroepen zijn omwille van de werkdruk opgeheven en ondergebracht bij het kernteam. De school zoekt naar manieren om de overlegstructuren optimaal te benutten. Zo ondersteunt de pedagogische begeleiding het kernteam. De besluitvorming kan aan kracht winnen met een transparante communicatie.
- Paralleloverleg en samenwerking tussen de leraren van eenzelfde leerjaar versterken de horizontale samenhang. De school voorziet tijdens het begeleid spelen structureel in tijdsblokken tijdens dewelke zij kunnen overleggen. Ook het zorgoverleg is structureel verankerd. De inhoudelijke afstemming tussen leraren van opeenvolgende leerjaren is in verhouding minder sterk.
- Beleidsmatig is een aantal aspecten vrij uitgebreid uitgewerkt. Voorbeelden hiervan zijn het gelijkeonderwijskansenbeleid, het zorgbeleid en het gezondheidsbeleid. Deze beleidslijnen zijn niet steeds in dezelfde mate doorgetrokken tot op de klasvloer, waardoor er een verschil is tussen de beoogde en de feitelijke situatie. Illustratief hiervoor is de concrete zorgwerking op de klasvloer waar de aanpak en de beschikbaarheid van de zorgleraren verschillen van leerjaar tot leerjaar. Voor het talenbeleid worden verschillende initiatieven genomen vanuit de GOK-acties rond taalvaardigheid. Een coherente en gedragen visie rond talenbeleid ontbreekt vooralsnog. In de praktijk is een gelijkgerichte aanpak van de taalproblematiek om die reden niet vanzelfsprekend.
- Het team is veerkrachtig en gemotiveerd, maar de neuzen staan nog niet allemaal in dezelfde richting. De enthousiaste wijze waarop de implementatie van muzische vorming is onthaald toont aan dat de leraren open staan voor vernieuwingen. Toch is het belangrijk om te waken over fasering, draagkracht en visieontwikkeling. Daarbij heeft het team behoefte aan deskundigheidsbevordering, opvolging, begeleiding en positieve bekrachtiging, en is een periodieke evaluatie van de opgestarte processen noodzakelijk.
- De infrastructurele noden hinderen de schoolontwikkeling. De versnipperde ligging van de lokalen houdt in dat de verplaatsingen tussen de speelplaats en de klassen veel tijd in beslag nemen. De school kan de effectieve onderwijstijd nog efficiënter bewaken.
- Het inspectieteam wil vermijden dat de school vanwege het 'voldoet niet' voor sociale vaardigheden de aandacht van haar pas opgestarte vernieuwingen zou verleggen naar sociale vaardigheden, waardoor die initiatieven in het gedrang zouden komen. De school voert de nodige maatregelen best op een voor haar geschikt moment door. Het inspectieteam gelooft in het beleidsvoerend vermogen van de school. Zij is in staat om haar verdere koers autonoom uit te stippelen. Het 'voldoet niet' is daardoor geen aanleiding voor het geven van een voorbehoud.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de doelgerichte aandacht voor de verschillende domeinen van Nederlands met de klemtoon op taalvaardigheid.
- de microteaching tijdens begeleid spelen ter bevordering van de mondelinge taalvaardigheid en de sociale vaardigheden.
- de leerplangetrouwe en evenwichtige implementatie van muzische vorming als resultaat van een aantal strategische beleidskeuzes.
- de horizontale samenhang tussen muzische vorming, de andere leergebieden en sociale vaardigheden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de interne deskundigheidsbevordering voor muzische vorming, een voorbeeld van goede praktijk.
- de flexibele groeperingsvormen in functie van differentiatie, met onder andere de opstapklas en de clustergruppen in het eerste leerjaar, de intensieve leesbegeleiding en de omwegklas voor de leerlingen van de B-stroom.
- de oriëntatiedagen voor het bepalen van de beginsituatie van nieuwe leerlingen van het eerste leerjaar.
- de gedisciplineerde en positieve werksfeer in de klassen.
- de integratiebevorderende initiatieven rond sport en spel en de samenwerking met lokale sportclubs en buurtwerkingen.
- de procesevaluatie tijdens en op het einde van de lessen en de zelfevaluatiemogelijkheden voor de leerlingen.
- de aanpassingen van agenda, rapport en pictogrammen aan het doelpubliek.

Wat betreft het algemeen beleid

- de gedrevenheid van het leiderschap.
- de motivatie, dynamiek en flexibiliteit van het schoolteam.
- de organisatie van structureel parallel- en zorgoverleg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de planmatige en evenwichtige implementatie van de leergebiedoverstijgende eindtermen rond sociale vaardigheden, gekoppeld aan de ontwikkeling van een gedragen visie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de aandacht voor visieontwikkeling, fasering en ondersteuning van de leraren bij de implementatie van de onderwijsvernieuwingen.
- de afstemming van de inzet van de zorgleraren op de verwachtingen van de klasleraren.
- de permanente aandacht voor de brede schoolontwikkeling en de afstemming tussen de school en de allochtone gemeenschappen.

Wat betreft het algemeen beleid

- het functionele beheer van de outputgegevens met het oog op de bewaking van de onderwijskwaliteit op schoolniveau.
- de uitbouw van een talenbeleid en een gelijkgerichte visieontwikkeling rond de taalbehoeften van de schoolbevolking.
- de gelijkgerichtheid en coherentie van het schoolteam en de verdere uitbouw van functionele overlegorganen en een transparante communicatie.
- de knelpunten rond infrastructuur en didactisch materiaal.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frans De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: